

Návrhy na podporu chovu mäsového dobytkára

Úvod

V chove mäsového dobytkára v Európe je silná konkurencia. Všetky krajiny si snažia udržať svoj podiel na tureckom trhu. Posledných 5 – 8 rokov je práve turecký trh ten, ktorý určuje pre Európu cenu odstavených teliat mäsových plemien. Všetky vyspelé krajiny produkujú nadbytok teliat, viac teliat ako dokážu cez domácu spotrebu využiť. Účelom tejto výroby je využitie produkčného potenciálu trvalých trávnych porastov na výživu bylinožravcov, hlavne prežúvavcov. Vo všetkých krajinách sveta sú regióny s prirodzeným výskytom trvalých trávnych porastov (TTP). Využitie TTP je v záujme každej krajiny, spoločnosti či vlády. Ak opomenieme primárnu produkčnú funkciu, chov mäsového dobytkára plní v regiónoch s prirodzeným výskytom TTP aj iné funkcie. Pastevné využívanie trávnych porastov udržuje kultúrny ráz krajiny, poskytuje zamestnanosť na vidieku, čím udržiava osídlenie regiónov, funkčná mačina pôsobí protierózne i vodozadržujúco, udržiavané TTP spásané zvieratami zabezpečujú vyššiu biodiverzitu rastlín i zvierat a v neposlednom rade napomáha k udržiavaniu tradícií.

U nás sú trvalé trávne porasty lokalizované v podhorských, horských, ale i inak znevýhodnených oblastiach (suché či zátopové územia riek). Pastevné využitie trvalých trávnych porastov je tradičným odvetvím poľnohospodárskej výroby na Slovensku. Nielen ovce boli chované týmto spôsobom. Odchov jalovic, ťažných volov ale aj výkrm volov bol robený na vzdialených horských pasienkoch. Výhodou chovu mäsového dobytkára oproti chovu oviec je vyššia odolnosť voči tlaku predátorov. Stáda kráv s teľatami sa vedľa účinnjšie brániť voči pôsobeniu veľkých mäsožravcov.

Vo všetkých krajinách EÚ, aj v krajinách V4, sa teší chov mäsového dobytkára primeranej podpore. Je zarážajúce, že krajina s najvyšším podielom podhorskej a horskej výrobnéj oblasti, spomedzi krajín strednej Európy, najmenej podporuje poľnohospodársky produkčný systém využívajúci danosti v týchto regiónoch. Podporou mäsového dobytkára môžeme zvýšiť produkciu odstavených teliat, alebo teľacieho mäsa. Hlavnou funkciou podpory v našom prípade je samotné udržanie poľnohospodárskej výroby a tým možnosť zásobenia obyvateľov Slovenska kvalitnou teľacinou a hovädzinou z našich chovov, potvrdenou našim systémom kontroly kvality produktov.

Významným problémom, ktorý ovplyvňuje konkurencieschopnosť našich poľnohospodárskych podnikov vo všeobecnosti, a ktorý v našom prípade nie je kompenzovaný prísunom financií z podpôr je, že výška vstupov a produktov nie je naprieč Európou rovnaká napriek Spoločnej poľnohospodárskej politike. Nákupné ceny vstupov do výroby by mali byť na tej istej úrovni ako v okolitých krajinách, ale nie sú. Sú vyššie. Dôvodom je náš malý trh. Výkupné ceny produktov - teliat, sú nižšie. Dôvodom je náš malý trh. V našom prípade musíme dodať, že podpora chovu dojčiacich kráv je nízka. V okolitých krajinách je nízka cena produkcie vykrytá vyššou podporou. Naši chovatelia sú preto na spoločnom trhu nekonkurencieschopní.

Chov mäsového dobytkára, ktorého jediným produktom sú odstavené teľatá, je jedným z kolies produkčného mechanizmu hovädzie mäso. Do výrobného cyklu normálne patria:

- chovatelia mäsového dobytkára – produkujú odstavené teľatá v oblastiach s menej úrodnou pôdou, ktorá je vhodná na pestovanie prirodzených, alebo kultúrnych trvalých

trávných porastov. Tieto teľatá je možné porážať po odstave vo veku 7 – 10 mesiacov a hmotnosti 300 – 350 kg bez intenzívneho výkrmu. Intenzívny výkrm hovädzieho dobytká nie je v týchto oblastiach možné robiť (svahovitosť, horšia klíma, nadmorská výška, kvalita pôdy, krátke vegetačné obdobie, chránené územia, výskyt poľovnej zveri, ktorá ničí porasty intenzívnych krmovín),

- výkrmcovia hovädzieho dobytká – vykupujú odstavené teľatá a vykonávajú intenzívny výkrm hovädzieho dobytká s použitím kukuričnej siláže a jadrových krmív. Intenzívny výkrm HD sa vykonáva hlavne vo vysoko produkčných oblastiach s možnosťou produkcie veľkého množstva lacných kvalitných krmovín. Oblasť výkrmu sa u nás kryje s oblasťou chovu ošípaných a dojného dobytká. Jedince mäsových plemien vykazujú vyššie prírastky živej hmotnosti pri vyššej konverzii krmív ako i vyššiu kvalitu jatočného tela. Teda sú pre výkrmcu výhodnejšie,
- bitúcky – spracovávajú jatočné zvieratá na hovädzie mäso. Porazením jedného vykrmeného mäsového býka, pri vyššej výťažnosti, vyššom podiele mäsa a lepšej kvalite mäsa dosiahnu vyššie tržby pri rovnakých nákladoch ako pri porážaní zvierat mliekových plemien,
- spracovatelia mäsa, baliarne – môžu byť kombinované s bitúckami. Surové hovädzie mäso nie je konečným produktom. Hovädzie mäso potrebuje čas minimálne 6 dní, na to, aby sa stalo mäkkším a šťavnatejším. Spracovatelia by mali vykúpiť jatočné telá, nechať ich odvisieť a následne spracovať do konečnej kuchynskej úpravy. Cennejšie kusy mäsa baliť až na steaky, pripraviť gazdinke roládu na pečenie, nakrájať na guláš, pomlieť a pripraviť na fašírku či hamburger. Mäsové plemená poskytujú väčšie kusy mäsa a vyššiu kvalitu mäsa,
- predajcovia mäsa a mäsových výrobkov – najčastejšie predajné reťazce,
- spotrebitelia – ovplyvňujú trh, vytvárajú dopyt. Ich kúpna sila determinuje dopyt po produktoch. Nízka kúpna sila obyvateľstva spôsobuje jeho orientáciu na lacnejšie typy výrobkov, aj potravín. Pri potravinách platí: lacný = menej kvalitný

Navrhované témy:

- podpora chovu dojčiacich kráv formou podpory na odchované teľa,
- podpory cestou "Zelenej nafty",
- riešenie diskriminácie mäsového dobytká na podporu vedenia plemenných kníh,
- podpora výkrmu HD rozšírená o podporu výkrmu jalovíc,
- podpora domáceho spracovania hovädzieho mäsa,
- podpora nákupu kvalitného čistokrvného genetického materiálu,
- podpora skvalitnenia identifikácie a stanovenia pôvodu zvierat DNA testom,
- ostatné podpory.

*Opatrenia ktoré navrhujeme sú zamerané na zvýšenie počtu odchovaných teliat. Ak sa dnes na Slovensku odchová od 68 000 kráv len 44 000 teliat, zavedením týchto opatrení by sa ich počet zvýšil na 51 000. Výkrmom 51 000 teliat na Slovensku do hmotnosti 700 kg, by bolo možné vyprodukovať **10 812 ton hovädziny, čo je 40 % potreby obyvateľstva.***

Podpora chovu dojčiacich kráv formou podpory na odchované teľa

- sadzba: minimálne 200 EUR na teľa
- podmienky: teľa odchované do veku minimálny 3 mesiace, matka dojčiaca krava, otec licencovaný plemenný býk mäsových plemien,
- odôvodnenie: podporiť chovateľov, ktorí využívajú chov mäsového dobytku nielen na plnenie zaťaženia TTP VDJ a tým získanie plnej výšky dotácií na TTP, ale aj na produkciu teliat od dojčiacich kráv. Platbou na vyprodukované teľa sa vyvinie tlak na chovateľov, a tým sa zvýši produkcia teliat,
- **benefit pre SR:** ak bola v roku 2019 natalita 65%. Zavedením platby na teľa sa zvýši natalita približne o 10%, čo predstavuje 6 800 teliat. Porazením týchto teliat po odstave v hmotnosti 300 kg je možnú vyprodukovať o **850 ton viac teľacieho mäsa**. Pri využití všetkých teliat na produkciu teľaciny by sa **celkovo vyprodukovalo 6 375 ton teľaciny**. Výkrmom teliat narodených navyše do hmotnosti 700 kg sa zvýši produkcia hovädzieho mäsa o **1 800 ton**. Využití celej ročnej produkcie teliat mäsových plemien na výkrm v SR by bolo možné vyprodukovať **10 812 ton hovädziny**.
- predpokladané množstvo: 51 tis. teliat,
- dopad na štátny rozpočet: 10,2 mil. EUR.

Podpory cestou "Zelenej nafty":

- počet dotovaných zvierat neviazať na dátum 30.11., ale použiť pri výpočte celoročné priemerné stavy podporovaných kategórií,
odôvodnenie: v procese tvorby schémy „Zelenú naftu 2019+“ niekto na MPRV SR zvolil dátum 31.11.2018, ako termín, ku ktorému sa automaticky brali stavy podporených zvierat z CEHZ. Nastavením 30.11.2018 ako stop stavu zvierat pre podporu sa stalo to, že neboli podporené vyprodukované teľatá od mäsových kráv. Je to spôsobené sezónnosťou. Veľká väčšina teliat sa rodí v zimných mesiacoch (december až február) a sú predávané koncom leta a začiatkom jesene (august až október). Dobrý hospodár má do zimy všetky teľatá predané a v maštali len nevyhnutný počet kráv základného stáda a jalovic na obrat stáda. Jedným dátumom prišiel dobrý hospodár o 16 % podpory formou „zelenej nafty 2019+“. Žiadali sme o zmenu výzvy, tak aby bola chovateľsky aj logicky správna. Navrhovali sme podporiť taký počet teliat, ktoré sa na konkrétnom chove v roku odchovali. Táto informácia sa dá z CEHZ jednoducho získať. Neboli sme úspešní. Chovatelia oviec a kôz boli v podobnej situácii s podporou jariek, jahničiek, kozičiek a kozliat. Rastúce kategórie oviec a kôz v pôvodnom znení výzvy neboli zahrnuté do podpory. Dokument je zverejnený:

[\(https://www.mpsr.sk/aktualne/agrorezort-predstavil-plodiny-a-hospodarske-zvierata-ktore-podpori-cez-projekt-zelenej-nafty/14090/](https://www.mpsr.sk/aktualne/agrorezort-predstavil-plodiny-a-hospodarske-zvierata-ktore-podpori-cez-projekt-zelenej-nafty/14090/)

alebo tu:

<https://polnoinfo.sk/zelena-nafta-zoznam-podporovanych-plodin-a-druhov-zvierat-s-vyskou-normativov/>

Príloha č. 2: Zoznam podporovaných druhov zvierat pre štátnu pomoc Zelená nafta na rok 2019

Názov – Druh zvierat	Kategória	Normatív, l/ks/rok*
Hovädzí dobytok	Dojnice	146,22
	Dojčiace kravy	113,86
	Teľatá	30,88
	Jalovice	83,96
	Výkrm	89,91
Ošipané	prasnice	82,42
	Odchov a výkrm	20,6
Ovce	bahnice	21,75
Kozy	kozy	21,1
Kone	Do 3 rokov	63,97
	Od 3 rokov	120,89
Hydina	Sliepky – nosnice – s podstielkou	81,67
	Sliepky – nosnice – obohatené kliecky	41,59
	Sliepky – odchov a výkrm	42,93
	Morky	139,09
	Husi	260,59
	Kačice	217,34

* V prípade hydiny je normatív v prepočte na l/1000ks/rok

Chovateľom oviec a kôz však vyšlo MPRV SR v ústrety a znenie výzvy zmenilo až po jej zverejnení na webe PPA tak, aby rastúce kategórie oviec aj kôz boli „zelenou naftou 2019+“ podporené. Dokument nájdete tu:

Podporované hospodárske zvieratá (zdroj <http://www.mpsr.sk/?navID=1&id=14090>):

Názov – Druh zvierat	Kategória	Normatív, l/ks/rok*
Hovädzí dobytok	Dojnice	146,22
	Dojčiace kravy	113,86
	Tefatá	30,88
	Jalovice	83,96
	Výkrm	89,91
Ošípané	prasnice	82,42
	Odchov a výkrm	20,6
Ovce	Bahnice, jarky a jahničky	21,75
Kozy	Kozy, kozičky a kozľatá	21,1
Kone	Do 3 rokov	63,97
	Od 3 rokov	120,89
Hydina	Sliepky – nosnice – s podstielkou	81,67
	Sliepky – nosnice – obohatené kliecky	
	Sliepky – odchov a výkrm	42,93
	Morky	139,09
	Husi	260,59
	Kačice	217,34

Údaje o hospodárskych zvieratách v žiadosti na poskytovanie pomoci vo forme úľav na environmentálnych daniach ZELENÁ NAFTA 2019+ v roku 2019 sa automaticky vyplňajú z Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ) k dátumu 30. 11. 2018. V prípade hydiny sa daný počet určuje ak priemerný stav za obdobie od 01/2018 – 11/2018 z mesačných stavov.

Ako je vidno, tabuľka nižšie nekorešponduje s tabuľkou vyššie na ktorú sa odvoláva. Otázne je, či zmena bola vykonaná a zverejnená v súlade s pravidlami, pretože nevidujeme žiadny dodatok k výzve, ktorým by zmena mala byť uvedená do života. Prostriedky na toto opatrenie boli v rozpočte alokované a na „zelenú naftu 2019+“ sa nevyčerpalo až 6 000 000 EUR. V súvislosti s vyššie uvedeným sa ponúka niekoľko otázok:

- Prečo sa pre chovateľov oviec mohli zmeniť podmienky výzvy v čase po jej zverejnení na webe PPA?
- Prečo chovateľom dojčiacich kráv nebol zmenený dátum „stopstavu“ na počet skutočne odchovaných teliat?
- Prečo neboli použité na vykrytie primeraných nárokov chovateľov mäsového dobytku nevyčerpané prostriedky na výzvu v rozpočte alokované?

Zmyslom týchto otázok nie je znížiť nárok chovateľov oviec. Nezapočítanie rastúcich kategórií do podpory cez „zelenú naftu 2019+“ nebolo správne. Nárok ovčiarov a koziarov je legitímny. Chceme poukázať, že systémová chyba pri dvoch druhov hospodárskych zvierat bola odstránená a pri inom nie. Poukazuje to na rozdielny prístup riadiaceho orgánu k chovateľom, poukazuje to na diskrimináciu.

Príklad oviec poukazuje aj na ďalší fenomén. Pri chove oviec, kôz a hovädzieho dobytku existujú identické úžitkové zamerania stád. Mám na mysli systém chovu s trhovou produkciou mlieka a bez trhovej produkcie mlieka. Pri ovciach a kozách sa „zelená nafta“ počítala na kus bez rozdielu úžitkového zamerania a pri hovädzom dobytku sa tento rozdiel uplatňuje. Opäť nejde z našej strany o útok na kolegov chovateľov oviec a kôz, ale na férové nastavenie podmienok podpory korešpondujúci s filozofiou spôsobov chovu a rovný prístup k štátnej podpore.

- podpora cestou „zelenej nafty“ nastaviť na úroveň aspoň 2/3 z úrovne podpory dojníc,
- odôvodnenie: do úvahy treba vziať nielen nákladovú položku na produkciu, ale aj výnosovú stránku chovu. Náklady pri dojniciach sú vyššie o 50 – 60% ako pri dojčiacich kravách, ale výnosy sú 3 až 4 krát vyššie. Pritom náklady na produkciu krmovín v horských a podhorských oblastiach sú relatívne vyššie v prepočte na jednotku produkcie v porovnaní s produkciou krmovín na ornej pôde kdesi v nížine. Do výroby krmív treba zaradiť aj agrotechnické operácie na pasienkoch ako je vláčenie, kosenie nedopaskov, obnova lúk a pasienkov, prísev, boj so samonáletom drevín, prihnojovanie a údržba oplôtkov, vrátane odstraňovania škôd spôsobených divou zverou a zníženie obhospodarovanej výmery rozširovaním zväžnicových ciest pri ťažbe dreva. Výroba krmovín predstavuje najväčšiu časť nákladov na farmách nielen dojčiacich kráv. V súčasných klimatických podmienkach s častými obdobiami dlhotrvajúceho sucha a následnými privalovými dažďami a z dôvodov, že je nemožné v horských a podhorských oblastiach využívať zavlažovanie, sa znižujú výnosy i kvalita objemových krmív z TTP. Tieto skutočnosti predražujú výrobu krmív. Takisto sa zvyšuje potrebná výmera TTP na výživu matky s teľaťom.

Riešenie diskriminácie mäsového dobytku na podporu vedenia plemenných kníh

ZCHMD - družstvo sa touto cestou na Vás obracia so žiadosťou o revíziu „Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na založenie a vedenie plemennej knihy a plemenárskej evidencie“ zverejnenej dňa 25.03.2020.

Na základe tejto výzvy a stanovených sadziieb na novozapísané zviera musíme konštatovať, že pokračuje diskriminácia chovateľov mäsového dobytku.

ZCHMD ako uznaná chovateľská organizácia je poverená vedením plemennej knihy pre 19 plemien mäsového dobytku. Sadzba na novozapísané zviera v plemennej knihe mäsového dobytku (ďalej len „PK MD“) sa v roku 2020 znížila oproti minulému roku o 40 eurocentov a za obdobie 6 rokov o 58 eurocentov. Ide o medziročné zníženie sadzby z 2,43 EUR v roku 2019 na 2,03 EUR v roku 2020, teda o 14,5 %. Pritom celkový počet novozapísaných zvierat v PK MD vzrástol oproti roku 2019 o 2164 kusov a v horizonte 6 rokov o 6943 kusov. V konečnom dôsledku ZCHMD - družstvo v roku 2020 dostane na organizovanie šľachtiteľskej práce formou podpory PK MD o 3 200 EUR menej ako v roku 2019. Máme indície, že budeme jediným zväzom, ktorému sa celková podpora zníži, a to pri zvyšovaní počtu zapísaných zvierat. Proti tejto skutočnosti sa musíme dôrazne ohradiť a zároveň sa odvolávame proti stanovenej sadzbe na novozapísané zviera pre ZCHMD – družstvo na rok 2020.

Viditeľnosť a preukázateľnosť našich tvrdení sa zvýši pri percentuálnom vyjadrení nárastov a poklesov sledovaných hodnôt oproti roku 2014. Po prepočítaní indexov rastu počtu novozapísaných zvierat, sadzby na jedno novozapísané zviera a dotácie na PK v konkrétnom roku v období medzi rokmi 2014 a 2019 sa ukážu trendy. ZCHMD zaznamenal v roku 2019 pri 34 % náraste počtu novozapísaných zvierat oproti roku 2014, zníženie sadzby o 7%, čo v konečnom dôsledku urobilo 24 % nárastu dotácie na PK oproti roku 2014. Ak zoberieme do výpočtu návrh na rok 2020, tak zaznamenáme nárast novozapísaných zvierat o 49%, pokles sadzby na jedno zviera o 22% a nárast dotácie oproti roku 2014 len na úrovni 16 %. Pričom medziročne poklesneme v celkovej podpore na PK o 7%.

Na základe vyššie uvedeného žiadame o prehodnotenie sadziieb na novo zapísané zviera., tak aby celková podpora na PK mäsových plemien, podobne ako pri ostatných PK neklesla oproti minulému roku.

1 Podiel štátnej podpory na Plemennú knihu jednotlivým druhom hospodárskych zvierat v %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
HD	51	52	51	44	49	50	49	49	50	50	48	48	45
Ovce kozy	19	19	20	19	17	17	19	19	19	19	22	22	22
Ošípané	18	19	13	16	18	17	14	14	14	14	10	10	14
Kone	12	11	16	20	16	16	18	18	17	17	20	20	19

2 Prehľad počtu novo zapísaných zvierat mäsového dobytku, sadziieb na jedno novo zapísané zviera do PK a celkovej podpory na Plemennú knihu mäsového dobytku za roky 2014 - 2020

Rok	Novo zapísané zvieratá	Sadzba na novo zapísané zviera	Štátna dotácia na PK celkovo
2014	14 265	2,61	37 231,65 €
2015	15 336	2,46	37 726,56 €
2016	15 104	2,48	37 457,92 €
2017	16 302	2,48	40 428,96 €
2018	16 348	2,48	40 543,04 €
2019	19 044	2,43	46 276,92 €
2020	21 208	2,03	43 052,24 €

3 Počet novozapísaných zvierat podľa chovateľských organizácií za roky 2014 - 2019

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytku	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytku	Zväz chovateľov pinzgauského dobytku	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	14 265	63 167	27 326	1 904	15 181	8 612	787	170	147
2015	15 336	64 244	27 562	1 909	12 836	8 886	834	167	135
2016	15 104	66 938	27 681	2 002	11 926	8 596	837	135	135
2017	16 302	63 204	27 393	2 242	12 822	9 597	927	165	150
2018	16 348	58 543	28 898	2 200	13 078	11 593	870	133	114
2019	19 044	33 167	28 160	2 231	13 356	12 384	875	155	123
2020	21 208								

4 Index zmeny počtu novo zapísaných zvierat v PK oproti roku 2014

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytká	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2015	108	102	101	100	85	103	106	98	92
2016	106	106	101	105	79	100	106	79	92
2017	114	100	100	118	84	111	118	97	102
2018	115	93	106	116	86	135	111	78	78
2019	134	53	103	117	88	144	111	91	84
2020	149								

5 Sadzba na jedno novozapísané zviera do Plemennej knihy

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytká	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	2,61	1,28	1,96	8,82	4,76	6,31	64,86	67,48	50,63
2015	2,46	1,28	1,91	8,23	5,53	5,99	60,00	54,90	52,20
2016	2,48	1,24	1,91	8,23	6,12	6,03	59,76	58,85	54,86
2017	2,48	1,65	2,00	8,23	7,57	4,52	76,00	67,00	67,00
2018	2,48	1,72	1,90	8,43	7,58	3,92	81,00	91,00	71,55
2019	2,43	2,90	2,20	8,87	8,39	5,69	80,50	94,80	64,00
2020	2,03	1,75	2,03	10,00	7,63	5,39	81,10	81,10	81,10

6 Index zmeny sadzby na jedno novo zapísané zviera do Plemennej knihy oproti roku 2014

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytká	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2015	94,25	100,00	97,45	93,31	116,18	94,93	92,51	81,36	103,10
2016	95,02	96,88	97,45	93,31	128,57	95,56	92,14	87,21	108,35
2017	95,02	128,91	102,04	93,31	159,03	71,63	117,18	99,29	132,33
2018	95,02	134,38	96,94	95,58	159,24	62,12	124,88	134,85	141,32
2019	93,10	226,56	112,24	100,57	176,26	90,17	124,11	140,49	126,41
2020	77,78	136,72	103,57	113,38	160,29	85,42	125,04	120,18	160,18

7 Index zmeny sadzby na jedno novozapísané zviera do Plemennej knihy oproti predchádzajúcemu roku

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytká	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	100	101	102	103	104	105	106	107	108
2015	94,25	100,00	97,45	93,31	116,18	94,93	92,51	81,36	103,10
2016	100,81	96,88	100,00	100,00	110,67	100,67	99,60	107,19	105,10
2017	100,00	133,06	104,71	100,00	123,69	74,96	127,18	113,85	122,13
2018	100,00	104,24	95,00	102,43	100,13	86,73	106,58	135,82	106,79
2019	97,98	168,60	115,79	105,22	110,69	145,15	99,38	104,18	89,45
2020	83,54	60,34	92,27	112,74	90,94	94,73	100,75	85,55	126,72

8 Celková podpora na PK za roky 2014 – 2020

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	37232	80854	53559	16793	72262	54342	51045	11472	7443
2015	37727	82232	52643	15711	70983	53227	50040	9168	7047
2016	37458	83003	52871	16476	72987	51834	50019	7945	7406
2017	40429	104287	54786	18452	97063	43378	70452	11055	10050
2018	40543	100694	54906	18546	99131	45445	70470	12103	8157
2019	46277	96184	61952	19789	112057	70465	70438	14694	7872
2020	43052	103184	62152	19990	112256	70664	70637	14894	8072

Hodnoty v roku 2020 označené kurzívou sú modelované podľa informácií z prostredia MPRV SR

9 Index zmeny štátnej podpory na PK oproti roku 2014

Rok	Zväz chovateľov mäsového dobytká	Slovenská holsteinská asociácia	Zväz chovateľov slovenského strakatého	Zväz chovateľov pinzgauského dobytká	Zväz chovateľov oviec a kôz	Zväz chovateľov ošípaných	zväz chovateľov koní	Národný žrebčín, š.p.	Závodisko š.p.
2014	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2015	101	102	98	94	98	98	98	80	95
2016	101	103	99	98	101	95	98	69	100
2017	109	129	102	110	134	80	138	96	135
2018	109	125	103	110	137	84	138	106	110
2019	124	119	116	118	155	130	138	128	106
2020	116	128	116	119	155	130	138	130	108

Hodnoty v roku 2020 označené kurzívou sú modelované podľa informácií z prostredia MPRV SR

Podpora na výkrm HD rozšírená o podporu výkrmu jalovíc:

- výška podpory by mala byť taká istá ako podpora výkrmu býkov,
- odôvodnenie: tvorba pracovných miest na vidieku, zabezpečenie dostatku zvierat na dodávku, produkcia kvalitného mäsa na domáci trh, zníženie závislosti chovateľov na zahraničnom dopyte, tvorba pridanej hodnoty,
- podmienky: zvieratá narodené, vykrmené a zabité na Slovensku; jalovica, býk, do veku 24 mesiacov, matka dojčiaci krava, otec licencovaný býk mäsových plemien, dotácia priznaná po odsune na bitúnok,
- **benefit pre SR:** v roku 2019 bolo porazených 2 tis. jalovíc a 14 tis. býkov. Pri uskutočnení tejto podpory by sa zvýšil počet vykrmovaných jalovíc na 5 000 a býkov na 20 000, čo predstavuje **7 000 ton hovädzieho mäsa**.

Podpora domáceho spracovania hovädzieho mäsa:

- príplatok na jatočné spracovanie hovädzieho dobytku, vrátane jatočných teliat. Podporovaný by bol každý kg predaného hovädzieho mäsa, a to sumou na úrovni 50 až 70 eurocentov,
- odôvodnenie: domáca spotreba hovädzieho mäsa by mala byť podporená aj podporou spracovateľov. Predpokladáme zvýšenie domácej dodávky hovädzieho mäsa do predajných sietí. Zvýši sa zamestnanosť v agropotravinárskom sektore, a tiež sa do domácej prvovýroby a spracovania dostane viac prostriedkov na zvýšenie ponuky a produkcie. Zníži sa tak závislosť sektora na zahraničnom dopyte, ktorý je nestabilný. Podmienkou by bolo, aby mäso pochádzalo od zvierat narodeného, odchovaného, vykrmeného, zabitého i spracovaného na území Slovenskej republiky. Podporené bude len mäso pochádzajúce zo zvierat obidvoch pohlaví do veku 24 mesiacov. Vyplácanie prispôbiť tak, aby celkový dotovaný objem mäsa bol prepočítaný na živú hmotnosť z hmotnosti mäsa na háku u každého zaradeného a spracovaného kusa. Na konci roka by bola dotácia zrátaná a vyplatená, z dôvodu obavy aby spracovatelia neznížili cenu jatočných zvierat o túto dotáciu pri nákupe zvierat od chovateľov,
- množstvo: v roku 2018 sa vyprodukovalo 8 155 ton jatočnej hmotnosti (býky 4 000 ton, jalovice 500 ton, teľatá 80 ton a 3 600 ton kravy)
- dopad na štátny rozpočet v roku 2018 by bol 2,5 – 3,5 mil. EUR.
- **benefit pre SR:** realizáciou všetkých navrhovaných podporných opatrení (podpora na odchované teľa, podpora reprodukčného zdravia, podpora výkrmu býkov a jalovíc a podpora domáceho spracovania hovädzieho mäsa) predpokladáme dvojnásobné zvýšenie domácej produkcie hovädzieho mäsa v roku 2020 na **16 000 ton hovädzieho mäsa, zamestnanosť v poľnohospodárstve a spracovateľskom priemysle, produkcia vyššej pridanej hodnoty, dane a odvody**
- dopad na štátny rozpočet: 8 – 11,2 mil. EUR.

Podpora nákupu kvalitného čistokrvného genetického materiálu:

- odôvodnenie: zlepšenie genofondu zvýši naturálno-ekonomické výsledky chovu mäsového dobytku. Import kvalitného genetického materiálu zvýši genetický potenciál čistokrvných mäsových plemien hovädzieho dobytku. Predpokladáme

zvýšenie exportu plemenného materiálu do zahraničia. Všetky opatrenia zvýšia tvorbu pridanej hodnoty v sektore,

- podmienky: podporený bude nákup jalovic a plemenných býkov uznaných plemien mäsového dobytku z domáceho chovu a zo zahraničia, čistokrvné plemenné zvieratá zapísané do A oddielu plemennej knihy doma, alebo A oddielu plemennej knihy príslušného plemena v zahraničí a nadpriemerná plemenná hodnota. Zvieratá musia plniť požiadavky plemenného štandardu, obzvlášť hmotnosti vo veku 120, 210 a 356 dní, zapojené do KÚ, ktorých pôvod je overený DNA testom, a pri hodnotení exteriéru plniť podmienky na matky býkov, otcov býkov,
- množstvo: 500 jalovic, 100 býkov,
- sadzba : 0,5 tis. EUR na jalovicu 1,0 tis. EUR na býka,
- dopad na štátny rozpočet: 650 tis. EUR.
- **benefit pre SR:** trvalé genetické zlepšovanie populácie mäsového dobytku využívaním vysoko kvalitného plemenného materiálu prinesie zníženie produkčných nákladov a zvýšenie produkcie čistého mäsa

Podpora skvalitnenia identifikácie a stanovenia pôvodu zvierat DNA testom:

- odôvodnenie: zníženie nákladov chovateľa na produkciu plemenných zvierat,
- podmienka: len zvieratá zapísané do A oddielu plemennej knihy,
- je potrebné zamýšľať sa nad podporou genomických analýz. Veľké krajiny (DE,FR,NL), ale i susedné štáty (CZ) podporili genomické analýzy a odhad genomických plemenných hodnôt zo štátnych rozpočtov. ZCHMD vykonáva aktívne šľachtenie, selektuje zvieratá, vyberá matky býkov, otcov býkov, mladých plemenných býkov. Vlastnosti, ktoré sú pre mäsový dobytok veľmi dôležité, ako materské vlastnosti, kvalita mäsa, výkrmovosť a podobne, sú vlastnosťami, ktoré sú minimálne hodnotiteľné cez KÚ, ale dobre identifikovateľné genomickou analýzou. Podpora DNA čipovania a odhadu genomických plemenných hodnôt zlepší šľachtiteľskú prácu.

Ostatné podpory

Obnova TTP:

- odôvodnenie: dobre udržiavané pasienky poskytujú dostatok živín pre pasené zvieratá. Z dôvodu klimateckej zmeny je vhodné upraviť zloženie TTP pre produkciu v extrémnych podmienkach. Toto opatrenie môže zvýšiť efektivitu sektora,
- podmienkou by bolo využívanie podporenej plochy pasiením a kosením, nie mulčovaním.

Podpora kontroly reprodukčného zdravia formou kontroly kvality ejakulátu:

- odôvodnenie: neplodnosť býkov môže výrazne negatívne ovplyvniť počet narodených a tým aj odchovaných a predaných teliat. Eliminácia tohto problému efektívne zvýši počet realizovaných teliat a teda efektivitu sektora,
- podmienky: býk musí byť registrovaný podľa predpisov SK a EU,

- dopad na štátny rozpočet: pri plnom preplatení (50 EUR za rozbor) pri produkcii 250 – 300 býkov za rok by to bolo 12,5 tis. – 15 tis. EUR za rok. Ak by boli hodnotené všetky plemenné býky pôsobiace v plemenitbe, ktorých je približne 1 200 aktívnych, by boli náklady zo štátneho rozpočtu 60 tis. EUR.
- **benefit pre SR:** reprodukčne zdravý plemenník zabezpečí teľnosť väčšieho počtu plemenníc v krátkom čase, zvýši sa počet narodených teliat odhadom o 2% (1000 teliat), ktoré pri výkrme a porazení v SR zabezpečia odhadom **270 ton hovädzieho mäsa**.

Riešenie škôd na krmovinách a TTP spôsobených divou zverou:

- odôvodnenie: škody na plodinách pestovaných na ornej pôde, ako aj krmovinách a TTP (spasenie, vyžranie, pováľanie, ale aj vyrytie veľkých plôch) negatívne ovplyvňujú výšku nákladov na produkciu mäsového dobytku (nielen),
- dopad na štátny rozpočet: žiadne nároky na štátny rozpočet. Zodpovednosť je na prevádzkovateľoch poľovných revírov.

Riešenie čiernej plemenitby navýšením rozpočtu Plemenárskej inšpekcie na testovanie pôvodu zvierat DNA testom:

- odôvodnenie: čierna plemenitba je seriózny problém, ktorý znižuje efektivitu sektora genetickou degradáciou chovných zvierat,
- dopad na štátny rozpočet: 500 analýz/rok x 30 EUR = 15 000 EUR.
- **benefit pre SR:** trvalé genetické zlepšovanie populácie mäsového dobytku využívaním len pozitívne selektovaných plemenníkov prinesie zníženie produkčných nákladov a zvýšenie produkcie